

Årsoppgave

Programfag allmenlinje steinerskolen

Omfang: 280 timer

Formål og perspektiv

Årsoppgaven er et individuelt fordypningsarbeid der elevene får en unik mulighet til å utforske og modnes med et tema gjennom et helt år. Oppgaven skal bestå av en teoretisk del, en praktisk/kunstnerisk del og en muntlig presentasjon. I arbeidet vil elevene møte på utfordringer som krever mot, selvstendighet, refleksjon og utholdenhet over tid i det å bearbeide teoristoff, og å planlegge og utføre et kunstnerisk/praktisk arbeid. Dette arbeidet gir elevene en mulighet til å oppsummere og bruke alt de har lært i løpet av skoletiden, og sette det inn i en egendefinert sammenheng. Steinerskolen er basert på at teoretiske og praktiske/kunstneriske fag er likeverdige, og det enestående med årsoppgaven er at den står midt i dette flerfaglige spennet. Gjennom de ulike arbeidsprosessene må elevene ta valg, reflektere over problemstillinger og gjøre teoretiske og praktiske/kunstneriske vurderinger. Den mestringfølelsen en slik læringsprosess gir, er en læring for livet. I møtet med et stort materiale, teoretisk, praktisk og kunstnerisk øver elevene på å se og vurdere kritisk saksforhold fra ulike sider. Gjennom regelmessige møter med veileder må elevene fremlegge sine ideer og begrunne sine valg. Dette samarbeidet styrker elevenes selvstendige og kritiske tenkning, og forbereder dem for videre studier og arbeidsliv. Elevene bør knytte oppgaven til de tverrfaglige temaene det er naturlig og relevant.

Kjerneelementer

Fordypning og prosess

Kjerneelementet handler om at elevene selv skal finne og avgrense et faglig emne eller prosjekt som er omfattende nok til at det kan jobbes med gjennom et helt år. Fordypningen vil synliggjøres i formulering av problem-/spørsmålstilling, kunstnerisk/praktisk prosjekt. I den teoretiske delen er disposisjon, valg av kilder, håndtering av disse og selvstendig bearbeiding av tekst sentralt i prosessen. I det praktiske/kunstneriske arbeidet vil fordypningen synliggjøres i kvaliteten på arbeidet, konkretisering av prosessen, kreative løsninger, teknikker og verktøy som er tatt i bruk, og i arbeidets omfang.

Det kreves at elevene disponerer tiden godt, tar initiativ til å gjøre egne undersøkelser, og viser en selvstendig forståelse av stoffet de arbeider med. Elevene kommer til å møte på utfordringer i løpet av året, og det blir avgjørende hvordan de løser ulike problemstillinger som oppstår underveis i arbeidsprosessen.

Utforsking og kritisk tenkning

Kjerneelementet handler om at elevene gjennom et prosessuelt arbeid skal tilegne seg dypere innsikt og forståelse for et tema. Gjennom en problemstilling skal elevene oppøve kritisk tenkning i arbeidet med å utvikle faglige perspektiv og kildebevissthet. Elevene må utforske det aktuelle fagfeltets tenkemåter, teorier, praksiser, tradisjoner og historie slik at dette gjenspeiles i tilnærmingen elevene gjør, og i utformingen av arbeidet.

Faglighet

Faglighet handler om at elevene må strekke seg mot den faglige standard som gjelder i det fagfeltet de har valgt å arbeide med. I de teoretiske delene av oppgavene vil det blant annet dreie seg om å gjennomføre etterrettelig kildearbeid og opparbeide seg forståelse for fagfeltets teorier og metoder, mens det i de praktiske delene kan dreie seg om håndverksmessig skikkelighet.

Kompetansemål

Mål for opplæringen er at elevene skal kunne:

- velge et emne og gjøre en avgrensing
- formulere en relevant problemstilling
- drøfte og besvare problemstillingen
- bruke relevante kilder og dokumentere kildebruken på en klar og konsekvent måte
- formulere en selvstendig tekst med et presist og nyansert språk
- benytte seg av håndverksmessige teknikker og kunstneriske uttrykk i det praktiske/kunstneriske arbeidet
- vise materialforståelse i arbeidet med den praktiske/kunstneriske delen
- dokumentere, beskrive og presentere arbeidsprosessen til det praktiske/kunstneriske arbeidet på en presis og informativ måte
- ta i bruk digitale verktøy til å utforme en hensiktsmessig presentasjonsform i den skriftlige delen
- presentere oppgaven muntlig på en instruktiv måte og med adekvate presentasjonsverktøy

Innhold og arbeidsmåter

Elevene velger emne fritt, men skolen skal godkjenne valget. De velger også selv om de vil ha vektlegging på den teoretiske delen eller på den praktisk/kunstneriske delen.

Elevene får tildelt en veileder fra skolens lærerkollegium som bistår eleven i arbeidet med oppgaven. Etter en forberedelse i verksteder eller i oppgaveskriving forplikter elevene seg til et tema som de arbeider med gjennom et helt år. Oppgaven er primært et selvstudium, men integreres i skolens timeplan og fordeles mellom selvstendig arbeid, veiledning og opplæring i formelle sider av oppgaveskriving. Et viktig element i arbeidet med den teoretiske årsoppgaven og den teoretiske delen av praktisk/kunstneriske oppgaver er at elevene skal arbeide systematisk og bevisst med kildebehandling. De ulike kildene må veies opp mot hverandre, og elevene lærer dermed å se en sak fra forskjellige sider og å drøfte. Det skal henvises til anvendte kilder gjennom hele oppgaveteksten, og en korrekt og oversiktlig kildeliste skal være med i oppgaven. Muntlige presentasjoner, skriftlige loggføring og prosessrapporter og bruk av digitale verktøy hører til oppgaven.

Vurdering

Undervisvurdering

Veileder gir tilbakemeldinger underveis, særlig ved avtalte delmålsinnleveringer.

Undervisvurderingen skal bidra til å fremme læring og til å utvikle kompetanse i faget.

Undervisvurderingen skal være læringsrettet, og gi eleven mulighet til å vurdere kvaliteten på eget arbeid. Det innebærer at elevene må veiledes til å forstå hva de mestrer og hva de bør gjøre for å komme videre i sin læring og øke sin kompetanse i faget. Veilederen og eleven skal være i regelmessig dialog om oppgavens progresjon.

Sluttvurdering

Karakteren i årsoppgaven skal være uttrykk for den samlede kompetansen eleven har vist i sin oppgave. Det innebærer at sensor skal sette karakter i faget basert på kompetansen eleven har vist både praktisk/kunstnerisk, skriftlig og muntlig. Lærer i faget skal planlegge og legge til rette for at eleven får vist kompetansen sin i tråd med kompetansemålene i faget. Eleven skal ha én karakter i faget. Årsoppgaven vurderes av en ekstern sensor.